

RUSTIG EN NATUURLIJK GEDENKPARK ROSENBURGH

Onderhoudsplan voor een toekomstbestendig, duurzaam en biodivers gedenkpark

Project	Onderhoudsplan gedenkpark Rosenburgh
	2025-2030
Locatie	Voorschoten
Opdrachtgever	Gemeente Voorschoten

Opgesteld door	Interpro BV
	Marjan Huijgens Corstiaan Knape Olaf Stillebroer Stacey Dutry van Haeften
Datum	23 juli 2025
Versie	2

RUSTIG EN NATUURLIJK GEDENKPARK ROSENBURGH

Onderhoudsplan voor een toekomstbestendig, duurzaam en biodivers gedenkpark

SAMENVATTING

Dit onderhoudsplan voor gedenkpark Rosenburgh (2025–2030) biedt een kader voor het duurzaam en toekomstgericht beheer van het gedenkpark in Voorschoten. Het plan ondersteunt het behoud van een hoogwaardige, natuurlijke en serene herdenkingsomgeving, met aandacht voor biodiversiteit, duurzaamheid en kostenefficiëntie.

Gedenkpark Rosenburgh kent een cultuurhistorisch waardevolle inrichting en omvat circa 45 hectare. Het plan maakt onderscheid tussen het 'product park' (groen, verharding, meubilair, water) en het 'product graven' (onderhoud graven en graf gerelateerde elementen). De beheerambitie is het continueren van kwaliteitsniveau A, conform CROW-beeldsystematiek.

De uitgevoerde kwaliteitsinspectie toont aan dat het verzorgingsonderhoud op niveau is, maar dat specifieke onderdelen – zoals verharding en beschoeiing vervanging behoeven.

In totaal is voor het beoogde kwaliteitsniveau gecombineerd met het product begraven een inzet van circa 3,56 fte nodig. De jaarlijkse onderhoudskosten bedragen circa € 160.000,- voor het product park, circa € 55.000,- voor het product graven en circa € 110.000,- voor het product begraven.

Er wordt in dit onderhoudsplan ingezet op ecologisch en duurzaam beheer. Maatregelen omvatten onder andere gefaseerd maaien, hergebruik van materialen, uitbreiding van bloemrijk gras, inzet van elektrisch materieel en het verwerken van blad aan de buitenranden. Deze aanpak sluit aan op gemeentelijk beleid zoals het Beheerplan Groen 2023–2026 en de Groenstructuurvisie.

De meerjarenbegroting laat zien dat er een financieel tekort resteert binnen de huidige voorziening. Het onderhoudsplan maakt inzichtelijk waar herverdeling van kosten, bijvoorbeeld naar reguliere gemeentelijke beheerprogramma’s, kan bijdragen aan een meer kostendekkende exploitatie. Tegelijkertijd benadrukt het plan het belang van het structureel onderbrengen van beheeronderdelen bij vak afdelingen (groen, verharding, water), met behoud van de regie op de specifieke functie van het gedenkpark.

Met dit plan wordt richting gegeven aan een zorgvuldig, professioneel en toekomstbestendig beheer van gedenkpark Rosenburgh, passend bij de maatschappelijke functie en ambities van de gemeente Voorschoten.

„VASTE ROTS
VAN MIJN HERKOMST"
HIER RUST
ONZE LIEVE MAN
EN ONZE
PIETER SMIT
EN
NEL SMIT
- VAN EGMOND

INHOUD

SAMENVATTING 6

VOORWOORD 10

1. AANLEIDING 12

1.1 Introductie 12

1.1 Scope 12

1.2 Kwaliteitsniveau 12

2. ANALYSE HUIDIGE SITUATIE 14

2.1 Beleid 15

2.2 Areaal 15

2.3 Kwaliteit 20

3. BEHEER AMBITIES 32

3.1 Ambities 33

3.2 TYPEN ONDERHOUD 35

4. PLANNING 38

4.1 Product Park 39

4.2 Product Graven 39

5. FINANCIEEL KADER 42

5.1 Berekende onderhoudskosten 43

5.2 Capaciteitsbehoefte Totaal Beheer 47

5.3 Beschikbare budgetten (begroting 2025) 48

5.4 Meerjarenbegroting 50

5.5 Analyse beschikbaar budget versus benodigd budget 53

6. AANBEVELINGEN 56

BIJLAGEN 58

Bijlage 1 Wet- en regelgeving van toepassing op gedenkpark Rosenburgh 59

Bijlage 2 Specificatie Beheergroepen 61

Bijlage 3 Overzicht aanwezig machinepark 62

Bijlage 4 Beschermwaardige bomen op gedenkpark Rosenburgh 63

VOORWOORD

Gedenkpark Rosenburgh is onderdeel van het voormalig landgoed Rosenburgh, dat dateert uit 1281. Het voormalige landgoed ligt in een karakteristiek landschap van strandwallen en strandvlaktes. De regio waarin gemeente Voorschoten ligt kent een traditie van buitenplaatsen. Landgoed Rosenburgh ligt in het verlengde van landgoed Duivenvoorde, op de overgang van een strandwal naar een strandvlakte. Uit historische kaarten blijkt dat Rosenburgh al meer dan 400 jaar op deze locatie bestaat, met contouren die nog steeds herkenbaar zijn. Bij de aanleg van de begraafplaats in 1963 is de bestaande omgrachting verbreed. Hierdoor is een zogenaamd 'schijnelement' ontstaan; het lijkt alsof het oorspronkelijke landgoed een slotgracht heeft, terwijl dit in werkelijkheid een gewone sloot was.

De oudste vermelding van landgoed Rosenburgh dateert uit 1281. Het landgoed werd in 1351 verwoest, herbouwd, en opnieuw vernietigd bij het Beleg van Leiden (1573-1574). In 1617 vond er wederom herbouw plaats. Na de dood van Johan Gerrit, baron van Wassenaer, is het huis weer afgebroken. In 1963 kreeg het terrein een nieuwe functie als begraafplaats, met tuinontwerp geïnspireerd op Marots stijl.

Gedenkpark Rosenburgh is een plek die, naast begraven, dient als herdenkingsplek. In het gedenkpark staan rust, natuur en herinnering centraal. Het gedenkpark heeft een landschappelijke en natuurlijke inrichting als kenmerk, waarbij een serene sfeer en aandacht voor natuur niet mogen ontbreken.

1. AANLEIDING

1.1 INTRODUCTIE

De gemeente Voorschoten werkt aan een toekomstvisie voor het gedenkpark Rosenburgh. Om het gedenkpark op de juiste kwaliteit te kunnen onderhouden, nu en in de toekomst, is het essentieel om inzicht te hebben in de benodigde hoeveelheden, beheermaatregelen en werkpakketten. De werkzaamheden worden momenteel uitgevoerd in lijn met de reguliere groen onderhoudsplannen, bestekken, werkpakketten, planningen en beleidsmatige uitgangspunten.

Voorliggend onderhoudsplan geeft inzicht in de werkzaamheden, wanneer deze moeten worden uitgevoerd en wat daarvan de kosten zijn. Een onderhoudsplan is aan mutaties onderhevig; arealen wijzigen geregeld en eenheidsprijzen voor het onderhoud worden jaarlijks aangepast. Binnen de looptijd van dit onderhoudsplan 2025-2030 zullen deze mutaties niet worden doorgevoerd. Na 5 jaar worden mutaties en prijsstijgingen in beeld gebracht en worden de gevolgen van gewijzigde inrichting verwerkt. Deze zullen t.z.t. resulteren in een nieuw up-to-date onderhoudsplan voor de volgende 5 jaren.

1.1 SCOPE

Gedenkpark Rosenburgh bevindt zich ten zuidwesten van de gemeente Voorschoten en is ongeveer 45 hectare groot. De ingang bevindt zich aan de Rosenburgherlaan en loopt via een oprijlaan naar de aula van het park. Binnen de oude grenzen van het landgoed bevindt zich een theehuis, een hertenkamp, kinderboerderij, een weide en een educatieve tuin. Deze onderdelen maken geen deel uit van dit onderhoudsplan. Nabij de ingang van het gedenkpark bevindt zich de locatie van de medewerkers die op het park werken. Hier worden de materialen opgeslagen.

Dit onderhoudsplan beschrijft de bestaande situatie binnen de grenzen van het gedenkpark, waarbij een splitsing is gemaakt tussen het product begraven en het product park. Onder het product begraven verstaan we het verzorgend beheer van graven dat door de gemeente wordt uitgevoerd en de inzet en kosten die bepaald worden door het begraven en het ruimen van graven op het gedenkpark. Het beheer van graven door nabestaanden (rechthebbenden) wordt in dit plan niet nader besproken. Het product park beslaat alle overige assets op het gedenkpark, zowel gras, beplanting, water, meubilair als verharding. De juridische kaders omtrent het begraven zelf (Beheerverordening en het uitvoeringsbesluit), kaders die voortvloeien uit de Wet op de Lijkbezorging zijn geen onderdeel van dit plan.

1.2 KWALITEITSNIVEAU

Het onderhoudsplan heeft als uitgangspunt dat alle beheergroepen (groen, graven, meubilair, objecten, verharding en oever) binnen de grenzen van het gedenkpark op eenzelfde kwaliteitsniveau worden beheerd. Het kwaliteitsniveau van het gedenkpark is in de huidige situatie al hoger dan het gehanteerde niveau in de openbare ruimte. Deze reeds toegepaste onderhoudsstatus wordt met dit plan formeel vastgelegd en bestendigd.
Het is onlogisch om hier differentiatie in aan te brengen omdat dit geen uniforme beeldkwaliteit geeft en zal zorgen voor een uitstraling die geen recht doet aan de locatie.
Om de natuurwaarwaarden voor flora en fauna te vergroten wordt er voor gekozen dat in het groen, aan de buitenranden van het gedenkpark de aanwezigheid van blad en kruiden is toegestaan. Dit wordt toegestaan tot een niveau C. De technische staat van beplanting moet op die plekken wel altijd voldoen aan kwaliteitsniveau A.

14

2. ANALYSE HUIDIGE SITUATIE

Een goed onderhoudsplan begint met een helder beeld van de huidige situatie. In dit hoofdstuk wordt daarom een analyse gemaakt van de beleidsmatige, fysieke en kwalitatieve uitgangspunten van gedenkpark Rosenburgh. Aan de hand van deze analyse ontstaat inzicht in de aanwezige arealen, de verdeling tussen de beheergroepen 'park' en 'graven', de huidige kwaliteit van het beheer en een beschrijving van het aanwezige machinepark. Deze informatie vormt de basis voor het bepalen van onderhoudsmaatregelen, prioriteiten en benodigde middelen. Daarnaast wordt het bestaande gemeentelijke en wettelijke kader in kaart gebracht, omdat dit bepalend is voor de wijze waarop het park onderhouden dient te worden. Door deze analyse ontstaat een realistisch beeld van de uitgangssituatie, waarmee in de vervolghoofdstukken kan worden gestuurd op een beheer dat past bij de ambities van een duurzaam, waardig en natuurlijk ingericht gedenkpark.

2.1 BELEID

Op gedenkpark Rosenburgh is voor beide producten sprake van vigerend gemeentelijk beleid en van wet- en regelgeving die van toepassing is bij het beheren van het gedenkpark. Dit geldt zowel voor het product 'park' als voor product 'graven'. In *tabel 1* zijn de belangrijkste stukken opgesomd. Verdere uitwerking hiervan is opgenomen in bijlage 1.

2.2 AREAAL

Om het beheer van Park Rosenburgh planmatig uit te kunnen voeren is het van belang om te weten uit welk areaal het gedenkpark is opgebouwd. Aan de hand van de bestaande arealen en hoeveelheden kunnen onderhoudskosten en capaciteitsbehoefte voor het beheren van het gedenkpark worden bepaald. In paragrafen 2.2.1 en 2.2.2 is dit voor zowel product park als product begraven weergegeven.

	Product park	Product graven
Landelijk	Wet Natuurbescherming	Wet op de Lijkbezorging
	Zorgplicht bomen	
Gemeentelijk	Coalitieakkoord 2022-2026	Beheerverordening Gedenkpark Rosenburgh
	Structuurvisie Voorschoten 2025	Beleidsnotitie Natuurbegraafplaats Rosenburgh
	Groenstructuurvisie	Beleidsnotitie Dierenbegraafplaats Rosenburgh
	Beheerplan Groen 2023-2026	Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten Gedenkpark "Rosenburgh" 2025
		Nadere regels Rosenburgh

Tabel 1 Vigerende producten met betrekking tot gedenkpark Rosenburgh

2.2.1 PRODUCT PARK

Gedenkpark Rosenburgh is in de huidige situatie opgebouwd uit veelal rechte lijnen, eenduidige vormen, strakke hagen met langs de randen van het park, langs de waterpartijen, een strook van hakhout en bosplantsoen. Rondom het park is een houten beschoeiing aangebracht om afkalving te voorkomen. De diverse typen beheerobjecten die horen bij het product park en gehanteerd worden in dit onderhoudsplan sluiten aan bij de gemeentelijke assets Groen, Wegen, Water, Reiniging, Water, Riolering, Kunstwerken, Straatmeubilair en Openbare verlichting.

In 2024 is fase 1 van een herinrichting uitgevoerd waarbij o.a. uitstrooimogelijkheid en een urnenbos is gecreëerd in een bosplantsoen perceel. Ook is er een natuurbegraafplaats en dierbegraafplaats ingericht. Nieuwe concepten van begraven waar steeds meer vraag naar is. Rechthebbenden kunnen daarbij bijvoorbeeld kiezen voor een graf zonder boom of een graf met een boom. Deze graven worden uitgegeven voor 100 jaar. Ook zijn er twee buitenaula's ingericht voor diensten en herdenkingen.

Product park bevat in hoofdlijn de volgende assets, onderdelen en hoeveelheden (zie tabel 2). Deze beheergroepen zijn op te splitsen in typen en verder te specificeren naar soorten (zie bijlage 2).

Specificatie	Hoeveelheid
Bomen	176 stuks
Beplanting	13.200 m²
Gras en kruidachtigen	13.380 m²
Verharding	7.340 m²
Meubilair	91 elementen
Beschoeiing	750 m¹

Tabel 2 Specificatie beheergroepen

2.2.2 PRODUCT GRAVEN

Het beheer van het product graven kan niet op dezelfde wijze benaderd worden als het product park. De belangrijkste reden hiervoor is dat rechthebbenden vaak zelf de type aanplant van een graf kiezen waarbij het ook voor komt dat er geen enkele beplanting wordt aangeplant. Het gedenkpark heeft een diversiteit aan graven beschikbaar. De situering van graven, elementen en objecten is aangegeven op bijgaande plattegrond.

De graven die (vanaf 2024) in beheer zijn van rechthebbenden zijn in de financiële berekening van dit onderhoudsplan niet opgenomen en ontbreken daarom in tabel 3. Medio 2025 is het aantal graven dat door onder het nieuwe regime door de gemeente wordt beheerd 21 stuks.

Beheergroep	Type	Specificatie	Aantal	Eenheid
Begraafplaats	Graven	Basis onderhoud gemeente (Algemeen, Particulier, Diergraven, Urngraven)	2.126	stuks
		Gemeentelijk onderhoud (regime vanaf 2024)	21	stuks
		Natuurgraven, Bloemgraven, Boomgraven en Verzamelgraf basis onderhoud gemeente (opgenomen in parkonderhoud)	4.415	m²
	Elementen	Urnenbos	906	m²
		Strooiveld	615	m²
		Dieren Strooibos	1.014	m²
	Objecten	Boomschijf/Gedenkboomstam dieren	1	stuk
		Columbarium	2	stuks
		Gedenkkruis	1	stuk
		Zonnewijzer	4	stuks
		Gedenkboom	1	stuk
		Gedenkmuur	1	stuk
		Gedenkboom dierenbos	1	stuk

Tabel 3 Areaalgegevens product graven

Strooiveld
Islamitische graven
Gedenkmuur
Columbaria
Gedenkboom
Urngraven
Urnenbos
Aula
Algemene/particuliere graven
Dieren strooibos
Dierbegraven
Zonnewijzer
Verzamelgraf
Natuurbegraven
Gedenkkruis
Kleine buitenaula
Grote buitenaula

2.3 KWALITEIT

Om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de verschillende assets op het gedenkpark is in het voorjaar van 2025 een kwaliteitsinspectie uitgevoerd op het product park. Van het product graven zijn de elementen en objecten van de begraafplaats geïnspecteerd. De elementen van de begraafplaats, het strooiveld, het urnenbos en dierenverstrooibos, zijn opgenomen in de beheergroep groen.

2.3.1 PRODUCT PARK

De kwaliteitsinspectie is opgesplitst in verzorgingsonderhoud (staat van het dagelijks onderhoud) en technisch onderhoud (kwalitatieve staat van het object). Door middel van de resultaten van de inspectie kan het onderhoud planmatiger en efficiënter uitgevoerd worden. Er ontstaat zo inzicht in staat van het areaal waarbij klein of groot onderhoud of vervanging noodzakelijk is en op welke termijn dat zou moeten gebeuren.

De meting is uitgevoerd conform de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR van het CROW[1]). De KOR beschrijft beeldkwaliteitsniveaus voor het onderhoud van de openbare ruimte. De beeldmeetlatten splitsen zich op in verzorgingsonderhoud en technisch onderhoud. In de tabel 4 is terug te zien welke beeldmeetlatten gebruikt zijn tijdens de inspectie. De conditiescore is aan de hand van de normering van NEN 2767[2] bepaald.

	Verzorgingsonderhoud	Technisch onderhoud
Groen (Beheerplan Groen)	Onkruid	Sluiting
	Overgroei	Overkoken
	Natuurlijk afval	Woekeronkruid
	Grashoogte	Beschadiging
		Kaal oppervlak
		Vlakheid
Meubilair (Beheerplan Meubilair)	Bevuiling	Scheefstand
		Deuken
		Coating
Objecten (Beheerplan Meubilair en Beheerplan OV)	Bevuiling	Scheefstand
		Deuken
		Coating
Verharding (Beheerplan Wegen)	Onkruid	Dwarsonvlakheid
	Natuurlijk afval	Oneffenheden
	Veegvuil	Voegwijdte
Oever (IWKP)		Afkalving
		Staat beschoeiing

Tabel 4 Gebruikte beeldmeetlatten bij kwaliteitsinspectie

Per beeldmeetlat wordt een kwaliteitscriterium beschreven, ondersteund met foto's, beschrijving en prestatie-eisen. De scores bij de beeldmeetlat worden uitgedrukt in een kwaliteitsniveau:

[1] Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) is een Nederlandse stichting die zich opstelt als kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid. CROW houdt zich daarnaast bezig met aanbesteden en contracteren

[2] De NEN 2767 maakt het mogelijk om op een objectieve manier de staat van onderhoud van bijvoorbeeld bomen, heesters, bodembedekkers, grassen, waterplanten etc. in kaart te brengen en vast te leggen.

A+	Zeer goed
A	Goed
B	Voldoende
C	Matig tot Onvoldoende
D	Onvoldoende tot achterstallig

Nadat het object op alle beeldmeetlatten (zowel verzorgingsonderhoud als technisch onderhoud) een score heeft gekregen, wordt er samenvattend een NEN 2767 conditiescore toegekend. Dit is een score van 1 tot en met 6.

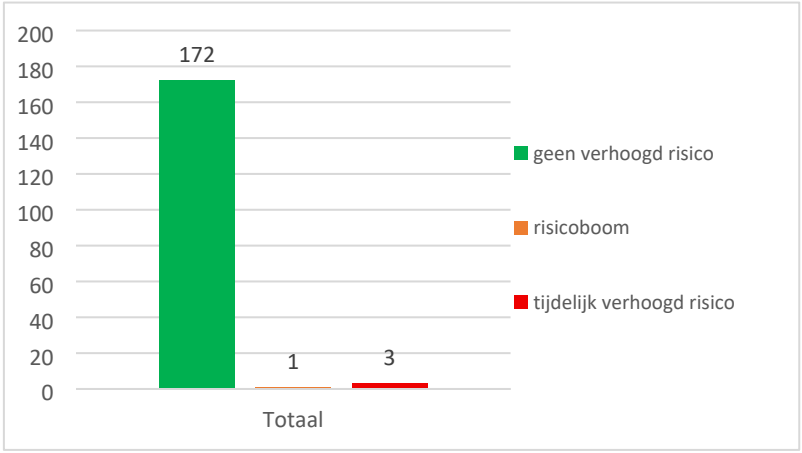
1	Uitstekend
2	Goed
3	Redelijk
4	Matig
5	Slecht
6	Zeer slecht

Vervolgens wordt de vervangingsbehoefte, restlevensduur en eventuele inboetbehoefte bepaald. De vervangingsbehoefte (aangeduid met ja/nee) geeft aan of vervanging van het object nodig is, de restlevensduur (aangeduid met aantal jaren) geeft aan hoe lang het object nog zijn kwaliteit kan behouden en inboetbehoefte (aangegeven met ja/nee, alleen bij beheergroep groen) geeft aan of inboet van het object vereist is.

Vanuit alle resultaten worden adviezen gedaan wat betreft het beheer en onderhoud van de beheergroepen groen, meubilair, verharding, objecten en oever. Dit wordt daarna opgenomen in de werkpakketten, opgesplitst in dagelijks onderhoud, vervangingsonderhoud en groot onderhoud.

Op de volgende pagina's worden de resultaten van de kwaliteitsinspectie getoond. Eerst worden de scores van het verzorgingsonderhoud getoond met de belangrijkste conclusies. Vervolgens worden de scores van het technisch onderhoud besproken, waarna de conditiescores worden besproken. Tenslotte wordt er getoond waar er vervangingsbehoefte is, wat de restlevensduur is van alle objecten en waar er een inboetbehoefte is (voor alleen de beheergroep groen). Tenslotte wordt er getoond welke objecten renovatie behoeven. In bijlage 8 zijn de scores van de beheergroepen per beeldmeetlat te zien.

In augustus 2024 zijn de bomen BVC geïnspecteerd. Hierbij is geconstateerd dat 172 bomen veilig zijn. 1 boom is aangemerkt als risicoboom, dit is een populier met een holte, deze wordt jaarlijks gecontroleerd. Bij verslechtering van de situatie zal worden overgegaan tot kap.

Verzorgingsonderhoud

Figuur 1 Boomveiligheidscontrole 2024

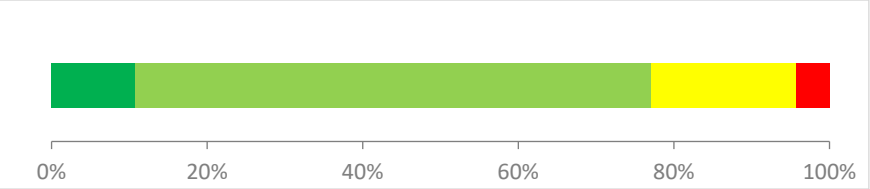
Groen

De beheergroep beplanting is overwegend van goede kwaliteit (86%

beeldkwaliteit A+ en A) en heeft een beperkte hoeveelheid aandachtspunten.

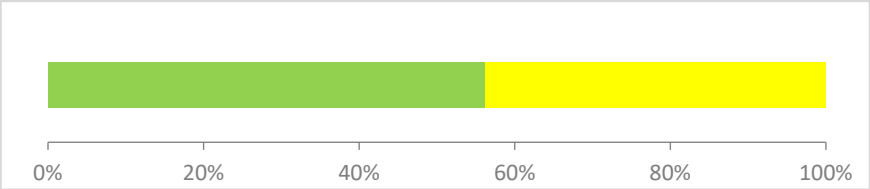
Meubilair

De beheergroep meubilair heeft meer spreiding in de kwaliteit. Over het algemeen is het verzorgingsonderhoud goed of zeer goed (76% op beeldkwaliteit A+ en A), maar er zijn ook duidelijke gebreken die aandacht vragen.

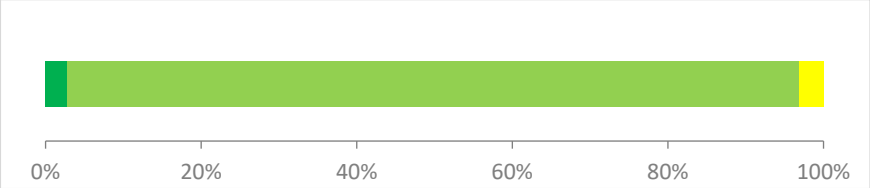
Objecten

De beheergroep objecten is gemiddeld onderhouden met een beeldkwaliteit van A (56%) of B (44%). Er is nog verbetering om het verzorgingsonderhoud naar beeldkwaliteit A te brengen.

Verharding

De beheergroep verharding is over het algemeen van goede kwaliteit (97% op beeldkwaliteit A+ en A) met nauwelijks gebreken

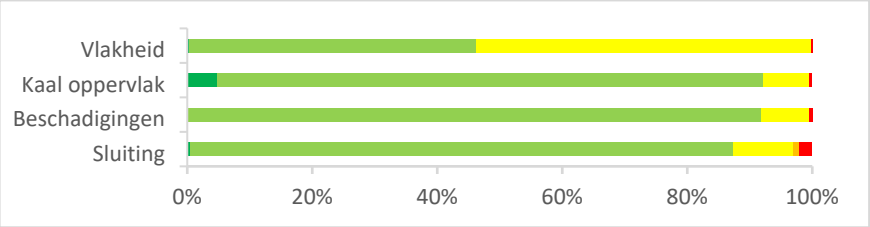

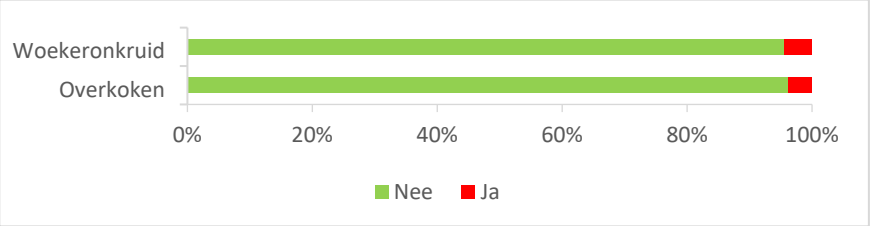
Technische staat

Groen

De technische staat van het groen verkeert overwegend in goede staat, met circa 80–90% in beeldkwaliteit A+ en A voor sluiting, beschadigingen en kaal oppervlak. Alleen vlakheid valt op met een lagere score en duidelijke spreiding in kwaliteit. De focus voor verbetering ligt dan ook bij de vlakheid, om de technische staat naar een hoger niveau te brengen.

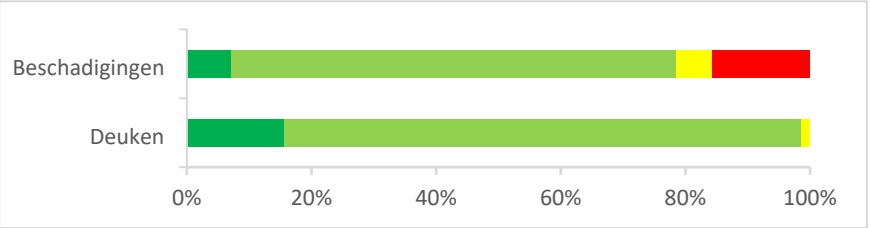
Woekerkruid en overkoken komen slechts beperkt voor. In 95% van de gevallen is de situatie op orde, wat duidt op goed onderhoud. Wel is er incidenteel aandacht nodig om lokale problemen te beheersen en verdere verspreiding te voorkomen.

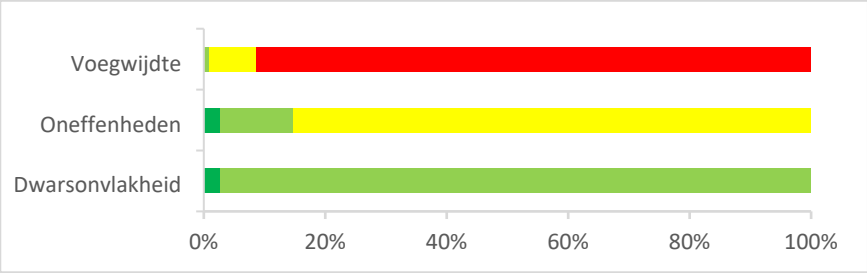
Meubilair

Het meubilair is overwegend in goede staat. Deuken vormen nauwelijks een probleem, met vrijwel alleen scores in de categorieën A+ en A. Beschadigingen vragen daarentegen wel aandacht: ongeveer 20% van het meubilair scoort lager dan gewenst (beeldkwaliteit B en C). De focus voor verbetering binnen het meubilair ligt dan ook op het herstellen van beschadigingen om verdere achteruitgang te voorkomen.

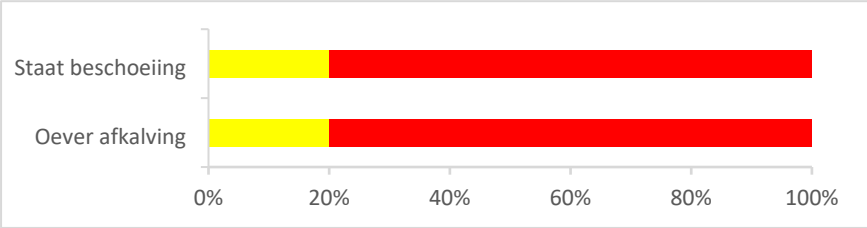
Verharding

De verharding is van matige tot slechte kwaliteit. De voegwijdte van de verharding scoort erg slecht (91% op kwaliteit D). De oneffenheden van de verharding scoort net voldoende, maar laat een kwaliteitsvermindering zien. Dwarsonvlakheid is nagenoeg niet te bemerken en is op het juiste kwaliteitsniveau. De focus voor verbetering ligt bij de voegwijdte van de verharding en het aanpakken van oneffenheden om het onderhoudsniveau op beeldkwaliteit A te brengen.

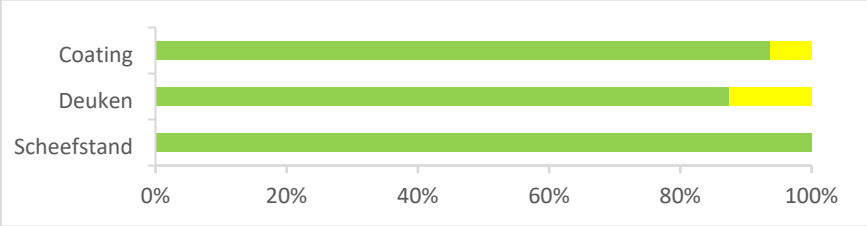
Oever

De staat van de oever is erg slecht en vraagt acute actie. Zowel de beschoeiing als, logischerwijs, de oeverafkalving bevinden zich grotendeels in een onvoldoende tot achterstaande onderhoudssituatie (ca. 80%).

Objecten

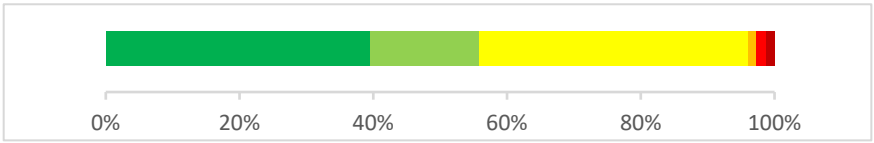
De objecten verkeren over het algemeen in goede staat, met alle aspecten grotendeels op beeldkwaliteit A. Coating en deuken vertonen beperkte slijtage, maar geen acute gebreken. Scheefstand is volledig in orde (beeldkwaliteit A).

Conditiescore

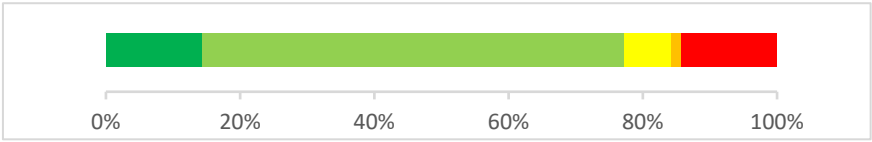
Groen

56% van het areaal scoort een 1 (uitstekend) of 2 (goed), 40% een 3 (redelijk) en in totaal scoort 4% een 4 (matig), 5 (slecht) of 6 (zeer slecht).

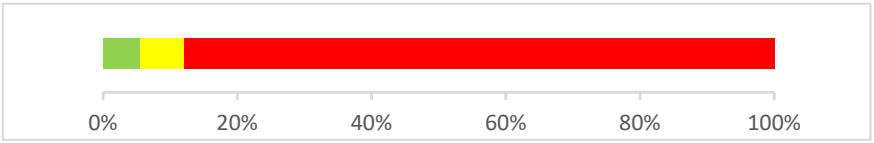
Meubilair

Circa 14% scoort een 1 (uitstekend), ruim 60% een 2 (goed), ongeveer 7% behaald een 3 (redelijk), en ca. 15% een 4 (matig) of 5 (slecht).

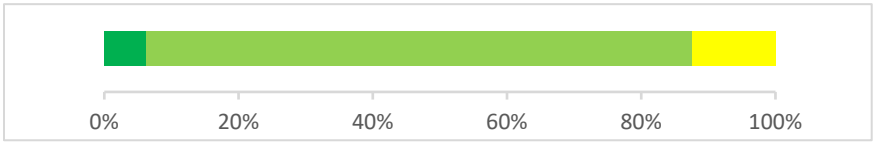
Verharding

Bijna 88% scoort een 5 (slecht) en ongeveer 6,5% een 3 (redelijk). Slechts een klein aandeel scoort een 2 (goed): 5,5%.

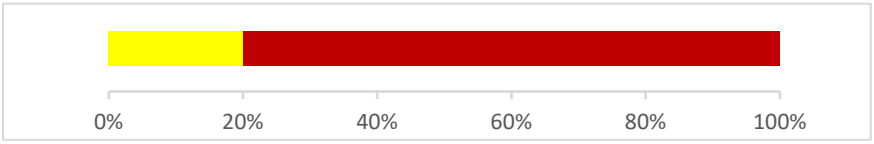
Objecten

Ongeveer 90% valt binnen 1 (uitstekend) en 2 (goed) goed en A+ en A, met een relatief klein percentage (12%) 3 (matig).

Oever

Overgrote meerderheid (>80%) scoort een 6 (zeer slecht) . De overige 20 % scoort matig (4).

Conclusie kwaliteitsinspectie

Het verzorgingsonderhoud van gedenkpark Rosenburgh is in algemene zin goed op orde. Bij een gelijkblijvend ambitieniveau (beeldkwaliteit A) is een aanvullende kwaliteitsslag op dit vlak niet noodzakelijk. De technische staat van het park is overwegend goed. Het merendeel van de beheergroepen voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. De meeste onderdelen verkeren in een stabiele en onderhoudsvriendelijke staat, met enkele gerichte aandachtspunten:

Groen

Het groen scoort hoog op beeldkwaliteit. De vlakheid is het belangrijkste verbeterpunt binnen deze categorie. Het onderhoud tegen woekerkruid is effectief, al is incidentele opvolging nodig.

Meubilair

Het meubilair bevindt zich in een goede staat met beperkte schade. Ongeveer 20% vertoont lichte beschadigingen die aandacht vragen om verdere achteruitgang te voorkomen.

Verharding

De verharding is overwegend goed onderhouden. Echter, de aanwezigheid van oneffenheden en een forse voegwijdte vormen de belangrijkste knelpunten die vragen om structurele verbetering.

Objecten

De objecten zijn technisch in goede staat. Er is sprake van lichte slijtage, zoals beschadiging van coatings en kleine deuken, maar deze vormen geen acute problemen.

Oevers

De oevers vormen het meest urgente knelpunt. Circa 80% verkeert in een onvoldoende tot slechte staat, met zichtbare schade aan de beschoeiing en duidelijke oeverafkalving. Hier is dringend herstel noodzakelijk om verdere degradatie en risico's te voorkomen.

De conditie varieert per beheergroep. Groen en objecten zijn overwegend in goede staat, met beperkte aandachtspunten. Meubilair is gemiddeld van kwaliteit, maar vertoont duidelijke gebreken. Verharding functioneert, maar is zichtbaar verouderd. Oevers vertonen ernstige achteruitgang en vragen om prioritaire ingrepen.

De hoogste prioriteit ligt bij het herstel van de oevers. Daarnaast hebben het meubilair en de verharding structurele verbetermaatregelen nodig om de algemene kwaliteit van het park op het gewenste niveau te behouden.

Op de volgende pagina wordt toegelicht welke maatregelen nodig zijn om het gedenkpark op ambitieniveau A te krijgen.

Kwaliteitsimpuls

Om de beeldkwaliteit van het gehele gedenkpark op ambitieniveau A te krijgen zal er voor een beperkt aantal vlakken een kwaliteitsimpuls uitgevoerd moeten worden. Deze bestaat uit het inboeten van een aantal beplantingvakken en deels uit het vervangen van versleten elementen.

Inboetbehoefte

Het gaat om het inboeten van:

- 1 vak heesters (Ilex crenata 'Compacta'), inboet van 1 m2
- 1 haag (Liguster), inboet van 3 m2 (50% van het vak)
- 1 vak vaste planten, inboet van 107 m2 (33% van het vak)

De kosten van deze inboet passen binnen de berekende kosten van dagelijks en groot onderhoud.

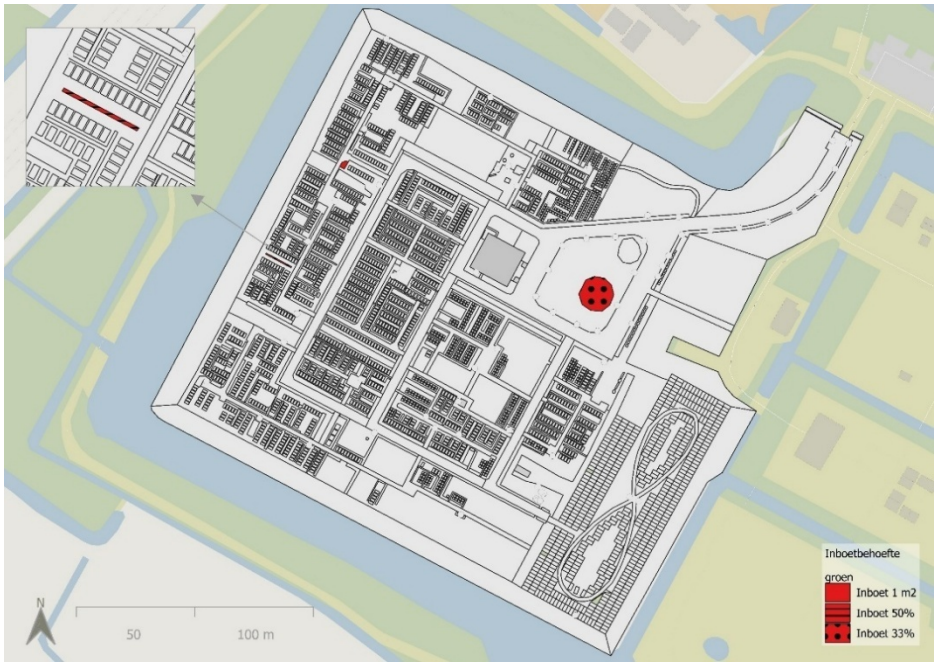

Fig. 2 In te boeten groenvlakken

Restlevensduur

Er zijn een aantal vakken en elementen die, op basis van de restlevensduur, vervangen moeten worden. De restlevensduur van 0 tot en met 10 jaar zijn opgenomen in dit rapport (zie tabel 5 en figuur 3). Een groot gedeelte van de hardhouten beschoeiing is, zoals terug te zien was in de conditiescore, in erg slechte staat. De beschoeiing dient spoedig vervangen te worden. Daarnaast moeten de houtsnippers in het urnenbos over 3 jaar vervangen worden.

Verder dient over 5 jaar bijna 250 m² bosplantsoen vervangen te worden, twee houten banken en acht metalen banken zullen ook in dat jaar vervangen moeten worden. Over 10 jaar zal een gedeelte van de vaste planten vervangen moeten worden, dertien houten banken, twee betonnen banken en twaalf lichtmasten.

De kosten van vervanging van deze vakken en elementen passen voor het grootste deel binnen de berekende kosten in voor vervangingsonderhoud. Dit geldt echter niet voor het vervangen van de beschoeiing. Deze kostenpost is geraamd op € 600.000,- en is opgenomen in de investeringsberekening die in het ontwikkelplan is opgenomen dat parallel aan dit onderhoudsplan wordt opgesteld. De kapitaallasten die gemoeid zijn met deze investering zijn daarom niet binnen de doorlooptijd van dit onderhoudsplan mee geraamd.

Functie	Type	Specificatie	Jaren tot vervanging				Eenheid
			0	3	5	10	
Groen	Beplanting	Haag				7,83	m²
		Heesters				4,64	m²
		Vaste planten				260	m²
		Bosplantsoen			243		m²
Meubilair		Bank hout			2	13	stuks
		Bank metaal			8		stuks
		Bank beton				2	stuks
		Lichtmast				12	stuks
Oever		Beschoeiing	745				m¹
Verharding		Halfverharding - Houtsnippers		69			m¹

Tabel 5 Te vervangen oppervlaktes/stuks

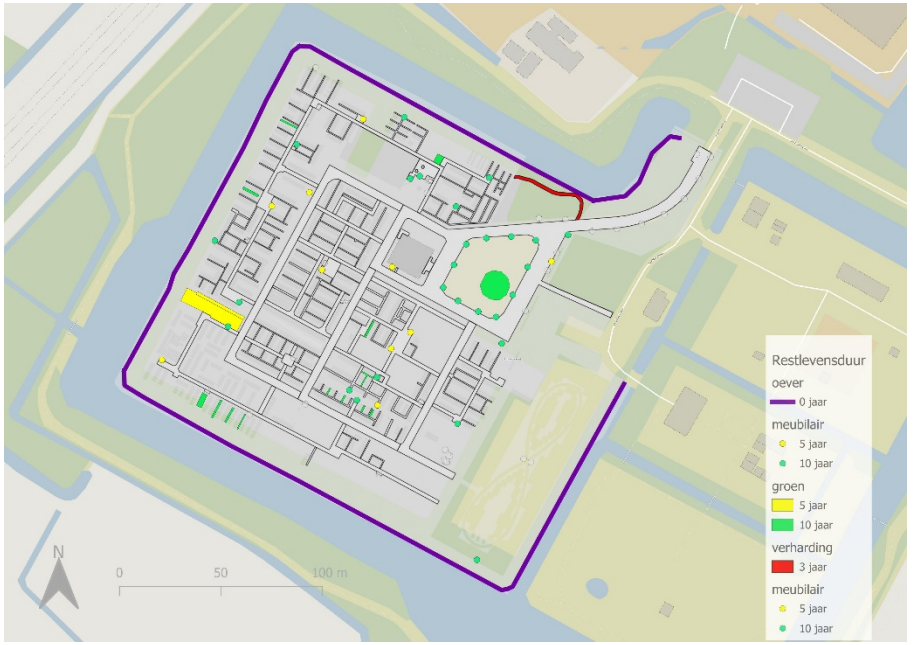

Fig. 3 Te vervangen beheertypes

2.3.1 PRODUCT GRAVEN

Er zijn op het gebied van dagelijks verzorgend onderhoud drie typen graven te onderscheiden:

- Particuliere graven die zijn uitgegeven voor 2024 worden door de begraafplaatsmedewerkers op een basis niveau meegenomen bij de reguliere onderhoudsrondes op de begraafplaats
- Onderhoud van graven dat vanaf 2024 door rechthebbende is afgekocht en door de gemeente wordt gedaan.
- Onderhoud van graven dat door rechthebbenden zelf wordt uitgevoerd. Dit wordt bij de uitgifte van het graf vastgelegd.

De elementen, het urnenbos, strooiveld, natuurbegraven en dierenverstrooibos worden standaard door de gemeente onderhouden. Het algemene beeld van het product graven geeft een verzorgde indruk die in lijn is met de kwaliteitsinspectie van het product park.

Wanneer in de toekomst meer rechthebbenden zelf gaan kiezen voor het beheren van een graf zal de rol van de beheerder van het gedenkpark wijzigen naar een meer signalerende en toezichthoudende rol waarbij door de beheerder wordt gecommuniceerd met de rechthebbende wanneer een graf niet conform afspraak wordt beheerd.

Om het onderhoud op het park en ook de begravingen en ruimingen uit te kunnen voeren zijn machines en gereedschap nodig. Op de begraafplaats is een groot assortiment aan materieel aanwezig. In bijlage 3 is een compleet overzicht met aanduiding van het type machine weergegeven. Dit overzicht is opgesplitst in machines t.b.v. het parkonderhoud en gravenonderhoud en machines t.b.v. het begraven en het ruimen van de graven.

3. BEHEER AMBITIES

Zorgvuldig en duurzaam beheer van het park is van belang om de sfeer en ambities te kunnen waarborgen die bij een gedenkpark horen. Nabestaanden bezoeken het park om dierbaren te gedenken en een goed onderhouden park draagt bij aan een gevoel van rust en waardigheid. Verwaarlozing van het groen, paden of gedenkplekken kan als storend worden ervaren.

Daarnaast zorgt zorgvuldig beheer voor een park dat veilig en toegankelijk blijft voor iedereen. Ook speelt duurzaam beheer een rol in het behoud van natuurwaarden, een belangrijk (toekomstig) onderdeel van het gedenkpark. Door het uitvoeren van zorgvuldig en natuurlijk beheer kan Rosenburgh zijn functie als herdenkingsplek zo duurzaam mogelijk behouden.

3.1 AMBITIES

In het Beheerplan Groen 2023- 2026 is de volgende tekst opgenomen:

'In de hele gemeente is meer aandacht gegeven aan ecologie d.m.v. aanleg houtrillen, aanleg bijen- en insectenhotels, meer gevarieerde aanplant van heesters, bomen en vaste planten'.

Momenteel wordt dit op het gedenkpark nog niet gestructureerd doorgevoerd. In een nieuw schetsontwerp voor het gedenkpark dat parallel aan dit onderhoudsplan wordt opgesteld is dit echter wel een belangrijk uitgangspunt. Verwacht wordt dat het nieuwe ontwerp, gezien de graven waar nog lopende grafrechten op rusten, gefaseerd wordt uitgevoerd. Meer natuurlijk beheer van het gedenkpark zal daarmee ook gefaseerd worden doorgevoerd. Dat neemt niet weg dat ook in de huidige situatie reeds natuurlijk beheer kan worden doorgevoerd.

Daarnaast zal er worden ingezet op duurzaam beheer. Er wordt ingezet op het vergroten van de ecologische waarde van het groen, het vergroten van de biodiversiteit en het inzetten van meer elektrisch materieel. Dit houdt in dat er wordt beheerd vanuit de volgende gedachten:

- Waar mogelijk extensiever beheer van gras;
- Waar het passend is binnen de kaders van het nieuwe ontwerp vormen we bosplantsoen om naar extensief gras (in de buitenrand);
- Daar waar de uitvoering van het nieuwe plan nog lang op zich laat wachten vormen we (kleinschalig) om naar meer gevarieerde beplanting die bijdraagt aan herstel van flora en fauna;
- In de buitenrand van het gedenkpark het blad laten liggen;
- Waar het passend is binnen de kaders van het nieuwe ontwerp leggen we met het vrijgekomen snoeihout leggen we nog meer houtrillen aan;
- In het kader van circulariteit hergebruiken we zoveel mogelijk materialen;
- Gefaseerd onderhoud; met onderhoud snoeien/maaien extensief we geen gebieden tegelijk, maar doen we dit in fases, snoeien verdeeld over 3 jaar, maaien verdeeld over het aantal maaibeurten per jaar;
- Boomspiegels gaan we niet meer schoffelen maar:
    - In gazon laten we ze volgroeien en maaien we de vegetatie max 4 maal per jaar;
- Het materieel wat (voor een klein deel) nog niet elektrisch is wordt zoveel als mogelijk is vervangen voor elektrisch materieel wanneer het huidige materieel is afgeschreven.

3.2 TYPEN ONDERHOUD

3.2.1 PRODUCT PARK

In tabel 6 en 7 is beschreven welke typen onderhoud er binnen dit onderhoudsplan zijn opgenomen.

Typen onderhoud	
Dagelijks- en groot onderhoud	Dagelijks- en groot onderhoud bestaat uit; ○ Gepland onderhoud dat frequent wordt uitgevoerd (periodiek/jaarlijks terugkerend) of betrekking heeft op ingrepen op een klein gedeelte van het groen of de verharding (‘klein onderhoud’). Tot dagelijks onderhoud worden ook eventuele kwaliteitsmetingen gerekend. Door het herhalende karakter zijn de kosten jaarlijks ongeveer hetzelfde, afhankelijk van areaalmutaties. Dagelijks onderhoud gebeurd grotendeels door de eigen dienst. ○ Inspectie van bomen (Boom Veiligheid Controle) ○ Service onderhoud; herstel op basis van eventuele meldingen en eigen waarnemingen. Veelal bedoeld om direct gebreken en gevaarlijke situaties op te heffen (reactieve onderhoudswerkzaamheden), maar ook om ‘schoon’ op orde te houden. Het service onderhoud (niet gerelateerd aan een eventueel onderhoudsbestek) wordt uitgevoerd door de eigen dienst. ○ Grotere en meer ingrijpende maatregelen op een groot deel van het groenvak en of bomen. Groot onderhoud verlengt de levensduur/verjongd het openbaar groen en heeft een lage frequentie (na een lange gebruiksduur). Bij wegen valt herstraten van elementenverharding of overlagen van asfalt onder groot onderhoud. Groot onderhoud wordt meestal procesmatig gepland. Voor groen geldt dit bijvoorbeeld voor het snoeien van de bomen, of verjongingssnoei bij heesters. Groot onderhoud wordt door de vak afdeling gepland en aanbesteed. Groot onderhoud van asfalt en elementenverharding wordt ondergebracht bij de wegbeheerder.
Vervangingsonderhoud	Het totaal vernieuwen/omvormen van het groen aan het einde van de levensduur. Essentieel is dat de inrichting en functie van het groen niet wordt gewijzigd. Herinrichting is ook een type vervanging, maar hierbij is er wel een functieverandering, deze vallen niet in de scope van dit onderhoudsplan, maar onder het nieuwe ontwerp. Let wel, als door de fasering van de uitvoering van het nieuwe ontwerp vervanging toch nodig is, is het wel zaak dat nieuwe aanleg past binnen de ambities genoemd onder hoofdstuk 3. Vervanging wordt gepland door de vak afdeling en de uitvoering wordt aanbesteed. Waar mogelijk wordt aangesloten bij de integrale planning om werk met werk te maken en zo efficiënt mogelijk met de financiële middelen om te gaan. Vervanging van asfalt, elementenverharding en halfverharding wordt ondergebracht bij de wegbeheerder.

Tabel 6 Typen onderhoud product park

3.2.2 PRODUCT GRAVEN

Typen onderhoud	Beheergroepen	
Grafonderhoud	Basis onderhoud	Basis onderhoud wordt uitgevoerd aan graven die zijn uitgegeven voor juli 2024, waarbij de rechthebbende in de praktijk het graf nauwelijks onderhoud. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform een B kwaliteit (zie bijlage 4). Dit om de uitstraling van de graven acceptabel te houden.
	Gemeentelijk onderhoud	Rechthebbende krijgen sinds juli 2024 de keuze om het onderhoud aan het graf door de beheerder van de begraafplaats uit te laten voeren. Hiervoor wordt dan middels de grafrechten betaald. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform een A kwaliteit (zie bijlage 4).
	Natuurgraven /Basisonderhoud gemeente	Bij de graven op het gedeelte 'natuurbegraven' wordt het onderhoud door de beheerder van de begraafplaats uitgevoerd. Dit onderhoud houdt in dat het gras onderhouden wordt als 'bloemrijk gras' (zie bijlage 4). Wanneer het een boomgraf betreft en er een boom is geplant wordt ook de boom door de beheerder van de begraafplaats onderhouden conform de beheergroep 'boom vrijuitgroeiend' (zie bijlage 4). Voor zowel 'bloemrijk gras' als 'boom vrijuitgroeiend' is geen CROW kwaliteit af te spreken. De hiervoor benodigde beeldmaatlatten zijn niet aanwezig of hiervoor niet voldoende duidelijk. Dit bloemrijk gras wordt daarom op frequentie onderhouden.
Objecten	Zonnewijzer Gedenkmuur Gedenkkruis Gedenkboom Columbarium	Bij deze onderdelen is het schoon en heel houden het belangrijkste.
Elementen	Strooiveld Urnenbos Dierenverstrooibos	Bij deze onderdelen is het van belang dat het moment van onderhoud wordt afgestemd met een eventuele asverstrooiing. Verder worden onderdelen onderhouden zoals de beheergroepen (parkonderhoud) onderhouden worden (zie bijlage 4). ○ Strooiveld > bloemrijk gras ○ Urnenbos en Dierenverstrooibos > boselement

Tabel 7 Typen onderhoud product graven

VÄKT

4. PLANNING

Een gestructureerde planning is essentieel om het onderhoud van gedenkpark Rosenburgh efficiënt, tijdig en volgens de gestelde kwaliteitsambities uit te voeren. In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de jaarlijkse spreiding van werkzaamheden voor zowel het product park als het product graven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging. De planning sluit aan op de werkpakketten en de capaciteitsbehoefte en houdt rekening met seizoensgebonden factoren, natuurwaarden en gebruiksmomenten in het park.

Door onderhoud gefaseerd en in logische werkblokken uit te voeren, wordt overlast beperkt, blijft het park doorlopend representatief en wordt er efficiënt omgegaan met inzet van personeel en materieel. De bijbehorende detailplanning is opgenomen in de bijlagen.

4.1 PRODUCT PARK

Onderhoudsplanning

Voor het reguliere onderhoud van de begraafplaats is op basis van de werkpakketten een onderhoudsplanning gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 3. Deze is ondersteunend om met name de tijdsperiode van bepaalde handelingen in te plannen. De in de planning aangegeven frequentie van de uit te voeren maatregelen is afhankelijk van de gekozen beeldkwaliteit en uiteraard de groei en weersomstandigheden.

4.2 PRODUCT GRAVEN

Op de begraafplaats vinden een aantal werkzaamheden plaats met betrekking tot begraven en ruimen. Alles met betrekking tot een begraving is logischerwijs niet te plannen. In paragraaf 5.1.2 is op basis van een aannemelijk aantal begravingen per jaar een capaciteitsbehoefte bepaald voor de verschillende werkzaamheden die plaats vinden met betrekking tot begraven en ruimen.

Delven van graven

Wanneer mensen sterven is niet te voorspellen. Daarom moet er altijd voldoende capaciteit en flexibiliteit zijn om inzet te kunnen plegen op het moment dat een begraving wordt ingepland.

Incidenteel ruimen van resten

Afhankelijk van de keuze van het graf kan het zijn dat de overgebleven resten voor de begraving nog geruimd moeten worden. Dit kost meer tijd dan alleen een graf delven.

Bovengronds ruimen

Wanneer de grafrechten zijn verlopen en nabestaanden niet verlengen wordt door de beheerder van de begraafplaats het monument verwijderd, de grond geëgaliseerd en gras ingezaaid.

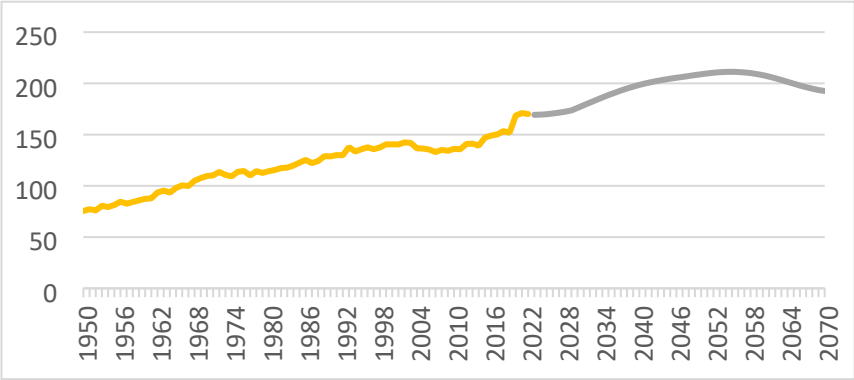
Grootschalig ruimen van resten

Op het moment dat is besloten graven van een grafveld niet meer worden uitgegeven kan met het ruimen van de resten worden gewacht tot alle grafrechten zijn verlopen. Plan technisch is het raadzaam te wachten met grootschalig ruimen dusdanig te faseren dat dit aansluit bij de (gefaseerde) uitvoering van het nieuwe ontwerp. Dit heeft twee voordelen:

- Binnen dat deel op de begraafplaats is maar op één moment ‘overlast’ voor bezoekers mede doordat ‘werk met werk’ gemaakt kan worden.
- De te maken kosten kunnen dan worden meegenomen in het investeringsplan.

Prognose sterftecijfers

Op basis de cijfers van het CBS is figuur 4 tot stand gekomen. Te zien is dat door vergrijzing de komende jaren het sterftecijfer iets toeneemt. Het is niet te voorspellen of ook daadwerkelijk gedenkpark Rosenburgh wordt gekozen als laatste rustplaats.

Figuur 4 Prognose sterftecijfers

5. FINANCIEEL KADER

Een realistisch en transparant financieel kader is essentieel voor bij uitvoerbaar en toekomstbestendig beheer van gedenkpark Rosenburgh. In dit hoofdstuk worden de kosten van het beheer inzichtelijk gemaakt op basis van de gewenste beeldkwaliteit en het geanalyseerde areaal. De financiële paragraaf omvat een onderbouwing van de benodigde onderhoudskosten, uitgesplitst naar het product ‘park’ en het product ‘graven’.

Ook wordt de benodigde inzet van personeel en materieel benoemd, inclusief de capaciteitsbehoefte voor reguliere werkzaamheden en voor het begraven en ruimen van graven. Vervolgens worden deze kosten afgezet tegen de beschikbare middelen in de begroting van 2025. Tot slot wordt er een meerjarenbegroting gepresenteerd, waarmee de financiële gevolgen van beheerkeuzes en investeringen over de komende 5 jaren zichtbaar worden.

Deze financiële onderbouwing biedt zo niet alleen inzicht in de haalbaarheid van het onderhoudsplan, maar vormt ook de basis voor een eventuele bijstelling van beleid of budget en maakt het mogelijk om onderbouwde investeringskeuzes te maken.

5.1 BEREKENDE ONDERHOUDSKOSTEN

Gemeente Voorschoten heeft als doel het huidige niveau van beheer en voorzieningen op het gedenkpark te continueren zodat een waardige plek voor afscheid en herdenken behouden blijft. Tevens heeft de gemeente het plan om te investeren in o.a. de aula, de buitenruimte en de beschoeiing. Tevens wil de gemeente toewerken naar een het verhogen van de kostendekkendheid in de komende jaren.

Voor een goed onderbouwd beheer van gedenkpark Rosenburgh zijn de onderhoudskosten nauwkeurig in kaart gebracht. Hierbij is uitgegaan van de wens om het park op beeldkwaliteitsniveau A (volgens CROW-systematiek) te beheren. Op basis van het totale areaal en het opgestelde werkpakket is per beheergroep berekend wat de jaarlijkse (beheer)kosten zijn. In de werkpakketten zijn de beheermaatregelen opgenomen voor dagelijks- en groot onderhoud, en voor vervanging aan het einde van de levensduur.

Door deze maatregelen te koppelen aan frequenties en bewerkingspercentages, is inzichtelijk gemaakt wat nodig is om het gewenste kwaliteitsniveau daadwerkelijk te behalen.

De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van landelijke normen en kengetallen en afgestemd op de specifieke kenmerken van het beheren van een gedenkpark in de omvang van gedenkpark Rosenburgh.

Er is gerekend met het reguliere gemeentelijke uurtarief van de gemeente Voorschoten van € 48,91 per uur. Dit is een tarief zonder de standaard in de gemeente gehanteerde overheadkosten per uur. In de totale berekening van kosten en baten en in de confrontatie met de gemeentelijke begroting en in de meerjarenbegroting zijn deze overheadkosten wel meegerekend.

De resultaten zijn weergegeven in tabel 8 en uitgesplitst naar het product park (5.1.1) en het product graven (5.1.2). Daarnaast worden in paragraaf 5.1.2 ook de capaciteitsbehoefte en de aanvullende kosten voor begrafenissen en ruimingen benoemd, zoals het gebruik van graafmachines, bekistingen en de inzet van personeel daarbij.

Deze financiële analyse maakt inzichtelijk welke jaarlijkse baten en lasten er zijn binnen de exploitatie van de begraafplaats en welke personele capaciteit en welke middelen daarvoor nodig zijn.

Beheergroep	Type	Specificatie	Eenheid	Arealen	Ambitieniveau A	
					Dagelijks/vervangingsonderhoud	Vervangingsonderhoud
Groen	Bomen	Niet vrij uitgroeiend	stuks	168	€ 8.478,-	€ 3.000,-
		Vrij uitgroeiend	stuks	3	€ 35,-	€ 50,-
		Vormboom-Geleid	stuks	1	€ 118,-	€ 15,-
		Vormboom-Geknot	stuks	4	€ 43,-	€ 60,-
	Beplanting	Hagen (blok/lijn)	m²	2623	€ 23.915,-	€ 1.550,-
		Bodembedekkers	m²	9	€ 49,-	€ 10,-
		Heesters	m²	953	€ 5.343,-	€ 800,-
		Vaste Planten	m²	260	€ 1.128,-	€ 370,-
		Bosplantsoen	m²	981	€ 464,-	€ 600,-
		Boselement	m²	1664	€ 1.621,-	€ 1.400,-
		Hakhout	m²	6715	€ 82.00,-	€ 2.100,-
		Boomspiegel verharding	stuk	1	€ 6,-	€ -
		Boomspiegel gras	stuks	15	€ 37,-	€ -
	Bloembak	Bloembak wisselbeplanting	stuks	4	€ 202,-	€ 10,-
		Bloembak zomergoed	stuks	8	€ 189,-	€ 10,-
	Gras en kruidachtigen	Gazon intensief (paden) (handmatig)	m²	12308	€ 53.374	€ 278,-
		Bloemrijk gras (handmatig)	m²	1076	€ 1.503,-	€24,-
Verharding	Gesloten verharding	Asfaltverharding	m²	3824	€ 4.889,-	€ 6.399,-
	Elementenverharding	Betontegels (30X30, 40x60, 60x60)	m²	3266	€ 8.197,-	€ 4.853
		Stelconplaten	m²	184	€ 462,-	€ 341,-
	Halfverharding	Houtsnippers	m²	69	€ 99,-	€ 30,-
Meubilair		Fietsenstalling/fietsennietjes	stuk	1	€ 5,-	€ 7,-
		Afvalbak (kliko)	stuks	16	€ 5.165,-	€ 20,-
		Bank hout	stuks	25	€ 160,-	€ 1.068,-
		Bank metaal+ beton	stuks	10	€ 64,-	€ 298,-
		Boombank	stuks	2	€ 13,-	€ 212,-
		Bebording	stuks	5	€ 26,-	€ 12,-
		Lichtmasten	stuks	19	€ 192,-	€ 3.587,-
		Watertappunt	stuks	8	€ 44,-	€ 15,-
Water	Beschoeiing	Lichte beschoeiing	m¹	744	€ 760,-	€ 488,-
Begraafplaats	Graven	Graf-basis onderhoud gemeente	stuks	2126	€ 40.957,-	€ -
		Graf-gemeentelijk onderhoud	stuks	21	€ 511,-	€ -
		Natuurgraven -basis onderhoud gemeente	m²	4415	€ 3.896	€ -
	Elementen	Boselement-urnenbos	m²	906	€ 877,-	€ 479,-
		Gazon-strooiveld	m²	615	€ 842,-	€ 3,-
		Boselement-dierenstrooibos	m²	1014	€ 981,-	€ 563
	Objecten	Overig-Columbarium	stuks	2	€ 49,-	€ 2500,-
		Overig-Gedenkkruis	stuk	1	€ 80,-	€ 100,-
		Overig-Zonnewijzer (herdenkplek geruimde graven)	stuks	4	€ 196,-	€ 400,-
		Overig-Gedenkboom	stuk	1	€ 120,-	€ 500,-
		Overig- Boomschijf/gedenkboomstam dieren	stuk	1	€ 80,-	€ 100,-
					€ 173.370,-	**€ 39.758**,-

Tabel 8 Jaarlijkse onderhoudskosten - ambitieniveau A

5.1.1 PRODUCT PARK

Tabel 9 geeft de onderhoudskosten weer voor het product park. De kosten zijn opgesplitst in Dagelijks- en Groot onderhoud (DO/GO) en Vervanging (VV). Er is hierbij uitgegaan van ambitieniveau A.

Hierbij is aansluiting gezocht bij de gemeentelijke beheerplannen zodat er voor de toekomst keuzes gemaakt kunnen worden om de dekking van de beheerkosten binnen de gemeentelijk begroting op een andere wijze te realiseren dan in de huidige situatie.

	Dagelijks/groot onderhoud	Vervangingsonderhoud	Totaal
Groen	€ 104.705,-	€ 10.277,-	€ 114.982,-
Verharding	€ 13.647,-	€ 11.623,-	€ 25.270,-
Verlichting	€ 192,00,-	€ 3.587,-	€ 3.779,-
Meubilair	€ 5.478,-	€ 1.636,-	€ 7.113,-
Water	€ 760,-	€ 8000,-	€ 8.760,-
Totaal	**€ 124.781**,-	**€ 35.122**,-	**€ 159.903**,-

Tabel 9 Overzicht onderhoudskosten product park - ambitieniveau A

5.1.2 PRODUCT GRAVEN

Tabel 10 geeft de onderhoudskosten weer voor het product graven . De kosten zijn opgesplitst in Dagelijks- en Groot onderhoud (DO/GO) en Vervanging (VV). Er is hierbij uitgegaan van ambitieniveau A.

De kosten opgenomen onder vervanging, vormen een richtlijn voor het vervangen van het object aan het einde van de levensduur, gedeeld door de technische levensduur**.**

	Dagelijks/groot onderhoud	Vervangingsonderhoud	Totaal
Graven	€ 45.365,-	€ -	€ 45.365,-
Elementen	€ 2.700,-	€ 1.036,-	€ 3.736,-
Objecten	€ 525,-	€ 3.600,-	€ 4.125,-
Totaal	**€ 48.589**,-	**€ 4.636**,-	**€ 53.225**,-

Tabel 10 Overzicht onderhoudskosten product graven - ambitieniveau A

Naast de structurele onderhoudskosten zijn er ook kosten verbonden aan het uitvoeren van begrafenissen en het ruimen van graven. Deze werkzaamheden worden grotendeels uitgevoerd door gemeentelijke medewerkers en vereisen inzet van personeel, materieel en hulpmiddelen. Op basis van de grafuitgifte van de afgelopen jaren is een inschatting gemaakt van het gemiddelde aantal begrafenissen per jaar.

Uit de cijfers (tabel 11) blijkt dat er gemiddeld 71 begravingen van stoffelijke resten en 5 urn begravingen per jaar plaatsvinden. In alle gevallen wordt bij de uitvaarten gekozen voor begeleiding door een medewerker van het gedenkpark, bijvoorbeeld voor het begeleiden van de rouwstoet of ondersteuning bij de dienst in de aula.

Tabel 12 geeft inzicht in de bijbehorende kosten. De grootste kostenpost binnen het product begraven is het ruimen van graven, zowel ondergronds als bovengronds

In totaal komt de raming voor deze werkzaamheden op een jaarlijks bedrag van **€ 111.922,-** Dit bedrag is aanvullend op de reguliere onderhoudskosten van het park en de graven en inclusief tractiekosten en moet worden meegenomen bij het berekenen van de totale financiële dekking van het gedenkpark. Gezien het structurele karakter van deze werkzaamheden is het van belang dat deze kostenpost adequaat wordt meegenomen in de begrotingsopstelling en eventuele kostendekkingsanalyses.

	Urnengraf	Stoffelijke resten
2020	9	65
2021	4	72
2022	3	86
2023	4	70
2024	10	63
2025 (jan-jun)	2	25
Gemiddeld	5	71

Tabel 11 Grafuitgifte 2020-2025 (juni)

	Inschatting begravingen	Kosten per onderdeel	Inschatting totaal
Begraving stoffelijk overschot (SO)	71 keer	€ 440,19	€ 31.253,-
Begraving asurn urnen graf	5 keer	€ 342,37	€ 1.712,-
Begeleiding uitvaart	76 keer	€ 122,28	€ 9.293,-
Diverse overige inzet/werkzaamheden	52 weken	€ 195,64	€ 10.173,-
Ruimen (onder,- en bovengronds)	80 graven	€ 538,01	€ 43.041,-
Tractiekosten machines (vaste kosten)	1 keer	€ 16.450,-	€ 16.450,-
			€ 111.922,-

Tabel 12 Raming begraafkosten per jaar

5.2 CAPACITEITSBEHOEFTE TOTAAL BEHEER

5.2.1 PRODUCT PARK EN GRAVEN (EXCL. BEGRAVEN)

Om een totaaloverzicht te krijgen van de benodigde capaciteit qua medewerkers en machines voor het onderhoud is een berekening gemaakt voor het product park en het product graven.

Bij de berekening van het benodigd aantal fte is aan aantal productieve uren per fte van 1450 uur aangehouden. Daaruit vloeit voort dat de capaciteitsbehoefte voor het product park en het product graven bij onderhoudsniveau A ligt op **2,22 fte.**

Opgesplitst in de producten park en graven is de verdeling:

- Product Park: **1,56 FTE**
- Product Graven **0,66 FTE**

Benodigd aantal uren Product Park en Product Graven	Ambitieniveau A
Arbeid manuren	3.219
Inzet machine uren	1.889

Tabel 13 Totaal capaciteitsbehoefte

5.2.2 PRODUCT BEGRAVEN

Naast benodigde capaciteit voor het onderhoud is ook capaciteit nodig met betrekking tot begraven en het boven,- en ondergronds ruimen van graven. Op basis van de grafuitgifte van de afgelopen jaren (tabel 11) is een jaarlijks gemiddelde bepaald van 71 begravingen van stoffelijke resten en 5 begravingen van een asurn.

Bij de berekening van het benodigd aantal fte is aan aantal productieve uren per fte van 1450 uur aangehouden. Daaruit vloeit voort dat de capaciteitsbehoefte voor het product begraven ligt op **1,33 FTE.**

Benodigd aantal uren Product Park Begraven	
Arbeid manuren	1.932
Inzet machine uren	1.101

Tabel 14 Capaciteitsbehoefte begraven en ruimen graven

	Aantal per jaar	Uren	Totaal
Begraving stoffelijk overschot	71 keer	9,00	639
Begraving asurn urnen graf	5 keer	3,00	15
Begeleiding uitvaart	76 keer	2,50	190
Diverse overige werkzaamheden	52 weken	4,00	208
Ruimen (onder,- en bovengronds)	80 graven	11,00	880
Totaal aant. Man uren per jaar			**1932**
Graafmachines (begravingen)	71 keer	4,50	319
Graafmachines (voor ruimen)	80 graven	5,50	440
Gebruik divers klein materieel	76 keer	4,50	*342*
Totaal aant. Machine uren per jaar			**1.101**

Tabel 15 Capaciteitsbehoefte begraven en ruimen graven

5.3 BESCHIKBARE BUDGETTEN (BEGROTING 2025)

Het structureel in de begroting opgenomen budget bevat de volgende producten: *begraafplaatsen (algemeen), begraafplaats Rosenburgh, Lijkbezorging, Begraafplaatsrechten (baten), Rosenburgerlaan 5 (aula), Tractie tv 7.5 Begraafplaats, crematie, Uren tv 7.5 Begraafplaats, crematie.* (zie tabel 16).

Niet alle producten vallen onder de afdeling Openbare Ruimte; *product 62750852 Rosenburgherlaan (aula)* valt onder 'Vastgoed'. Wat opvalt aan de begroting is dat de geraamde opbrengsten in de begroting (€ 718.834,00) ambitieus zijn geraamd.

De inkomsten van de afgelopen 6 jaar zijn in beeld gebracht (zie tabel 17). De gemiddelde opbrengsten komen daarmee op € 333.575,00.

De gemeente Voorschoten heeft de wens om toe te werken naar een kostendekkend begraafconcept. De afgelopen jaren heeft hiervoor o.a. een uitbreiding van het begraafaanbod plaatsgevonden in de verwachting de opbrengsten te vergroten.

Het valt op dat binnen de huidige begroting een beperkte verdeling tussen het product begraven en park onderhoud is gemaakt. Dit onderhoudsplan maakt deze splitsing wel inzichtelijk zodat er in de toekomst keuzes gemaakt kunnen worden m.b.t de toerekening van kosten.

Productcode	Productnaam	Totaal
62750100	Begraafplaatsen (algemeen)	€ 912,-
62750110	Begraafplaats Rosenburgh	€ 44.234,-
62750310	Lijkbezorging	€ 11.737,-
62750370	Begraafplaatsrechten (baten)	€ -718.834,-
62750852	Rosenburgherlaan 5 (aula)	€ 14.964,-
62750950	Tractie tv 7.5 Begr.plts,crematie	€ 16.450,-
62750980	Uren tv 7.5 Begraafplaats,cremat.	€ 293.620,-
NB uren is zonder overhead tarief		€ -336.917,-

Tabel 16 Structurele vaste kosten gedenkpark Rosenburgh excl. toerekening overhead

Jaar	Inkomsten
2019	€ -321.733,95
2020	€ -287.040,12
2021	€ -328.263,30
2022	€ -343.669,64
2023	€ -287.972,89
2024	€ -432.768,-
Gemiddeld	€ -333.575,-

Tabel 17 Opbrengsten gedenkpark Rosenburgh 2019-2024

5.4 MEERJARENBEGROTING

Om inzicht te krijgen in het verloop van het onderhoud voor de komende 5 jaar is een meerjarenbegroting opgesteld. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Beheer op basis van huidige inrichting;
- A kwaliteit conform CROW;
- Toename van vaste kosten en overhead is geïndexeerd met 3,6% per jaar;
- Toename van inkomsten is geïndexeerd met 3,6%;
- Toename van het jaarlijks aantal begravingen/graf reserveringen op Park Rosenburg aan de hand van tabellen 18 en 19.

Naast de reguliere beheerkosten wordt de komende jaren ook een aantal grootschalige investeringen verwacht. Deze investeringen vallen buiten het reguliere beheerbudget en zijn bedoeld het gedenkpark zo in te richten dat invulling wordt gegeven aan het ontwikkelplan dat parallel aan dit onderhoudsplan wordt opgesteld.

"Het gedenkpark Rosenburgh is een plek waar leven en dood, herinnering en hoop, afscheid en nieuw begin samenkomen in een natuurlijk ritme. Een landschap waar wordt herinnerd, gevierd en dat verbindt met respect voor de aarde en alle levensfasen."

De geraamde investeringsbudgetten bedragen € 600.000 (beschoeiing), € 1.200.000 (Aula), € 800.000 (Loods), € 2.712.44,- (herinrichting) en € 1.730.780,- (bruggen en vlonders).

Deze investeringen hebben zowel aan de kosten als aan de baten kant in de (nabije) toekomst een effect. Baten nemen toe doordat park Rosenburgh een aantrekkelijke gedenk- en begraafplek zal worden in de regio. Verdere onderbouwing van nut en noodzaak van deze investeringen is opgenomen in het ontwikkelplan dat parallel aan dit beheerplan is opgesteld.

Samenvattend: De herinrichting van de buitenruimte van Park Rosenburgh moeten er samen met een aantal andere investeringen en een gewijzigde beheersituatie incl. keuzes op het gebied van toerekening van kosten toe leiden dat er een meer kostendekkend concept ontstaat binnen de voorziening van Park Rosenburgh.

Jaartal	Prognose begravingen
2025	73
2026	77
2027	82
2028	85
2029	89
2030	95
2031	97
2032	101
2033	107
2034	108
2035	108

Tabel 18 Prognose aantal begravingen

Jaartal	Prognose reserveringen natuurgraven	Prognose aantal begravingen natuurgraven
2025	25	2
2026	25	5
2027	26	10
2028	26	12
2029	26	15
2030	26	20
2031	27	22
2032	27	25
2033	27	30
2034	27	30
2035	28	30

Tabel 19 Prognose toename aantal reserveringen en begravingen natuurgraven per jaar

Baten	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomsten op basis gemiddelde afgelopen jaren i.c.m. prognose	€ 282.298,69	€ 305.569,11	€ 335.744,65	€ 359.138,31	€ 386.813,40	€ 422.239,26
Totaal Baten	**€ 282.298,69**	**€ 305.569,11**	**€ 335.744,65**	**€ 359.138,31**	**€ 386.813,40**	**€ 422.239,26**
Lasten	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Product park Groen						
Product park Verharding						
Product Park Verlichting						
Meubilair						
Product Park IWKP						
Toerekening kapitaallasten machines 50%						
Overhead Product Park (op basis van 1,56 FTE)						
Totaal Product Park	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitgaven Product graven	€ -53.225,00	€ -55.141,10	€ -57.126,18	€ -59.182,72	€ -61.313,30	€ -63.520,58
Overhead Product Park (op basis van 0,66 FTE)	€ -62.377,26	€ -64.622,84	€ -66.949,26	€ -69.359,44	€ -71.856,38	€ -74.443,21
Totaal Product Graven	€ -115.602,26	€ -119.763,94	€ -124.075,44	€ -128.542,16	€ -133.169,68	€ -137.963,79
Uitgaven variabel product begraven	€ -95.472,32	€ -99.898,42	€ -104.529,71	€ -109.375,70	€ -114.446,36	€ -119.752,10
Extra kosten door toename aantal begravingen	€ -1.124,93	€ -3.211,68	€ -6.427,34	€ -7.959,65	€ -10.058,50	€ -13.286,39
Overhead product begraven (op basis 1,33 FTE)	€ -125.927,76	€ -131.765,77	€ -137.874,43	€ -144.266,29	€ -150.954,48	€ -157.952,73
Toename overhead door toename aantal begravingen	€ -1.499,14	€ -4.280,04	€ -8.565,41	€ -10.607,44	€ -13.404,47	€ -17.706,13
Totaal Product Begraven	€ -224.024,15	€ -239.155,91	€ -257.396,89	€ -272.209,09	€ -288.863,81	€ -308.697,34
Uitgaven vast conform begroting gemeente Voorschoten	€ -135.479,00	€ -140.356,24	€ -145.409,07	€ -150.643,80	€ -156.066,97	€ -161.685,38
Toerekening kapitaallasten machines 50%	€ -5.257,50	€ -5.446,77	€ -5.642,85	€ -5.846,00	€ -6.056,45	€ -6.274,48
Overhead op vaste uitgaven (opbasis 1,1 FTE)	€ -78.476,72	€ -81.301,88	€ -84.228,75	€ -87.260,98	€ -90.402,38	€ -93.656,87
Totaal Product Begraven	€ -213.955,72	€ -221.658,13	€ -229.637,82	€ -237.904,78	€ -246.469,35	€ -255.342,25
Totaal Lasten	**€ -553.582,13**	**€ -580.577,97**	**€ -611.110,16**	**€ -638.656,03**	**€ -668.502,84**	**€ -702.003,37**
Totaal	€ -271.283,44	€ -275.008,86	€ -275.365,51	€ -279.517,72	€ -281.689,43	€ -279.764,11

Tabel 20 Meerjarenbegroting Park Rosenburgh

5.5 ANALYSE BESCHIKBAAR BUDGET VERSUS BENODIGD BUDGET

Om te beoordelen of de beheerambities voor gedenkpark Rosenburgh financieel haalbaar zijn, is het essentieel om de berekende kosten af te zetten tegen het beschikbare budget uit de gemeentelijke begroting.

Daarbij is het van belang om vergelijkbare posten naast elkaar te zetten: alleen op die manier ontstaat een realistisch en transparant beeld van de huidige financiële balans.

In deze paragraaf zijn daarom de benodigde middelen – zoals berekend in dit onderhoudsplan – vergeleken met de beschikbare budgetten voor zowel het product park als het product begraven. Ook vaste lasten, zoals personeelskosten, kapitaallasten en overhead, zijn hierin meegenomen.

Uit de analyse blijkt dat er sprake is van een financieel tekort. Daarnaast valt op dat de baten (met name grafrechten) in de gemeentelijke begroting structureel hoger zijn ingeschat dan momenteel in werkelijkheid het geval is. De gemiddelde opbrengsten uit de afgelopen jaren liggen lager dan geraamd. Dit leidt tot een vertekend beeld van de financiële ruimte.

Deze vergelijking maakt duidelijk waar mogelijke bijstellingen in beleid, beheerkwaliteit of begrotingsramingen nodig zijn om tot een structureel sluitend financieel kader te komen.

Tabel 20 op pagina 52 heeft als uitgangspunt dat alle genoemde investeringen gedaan worden op het gebied van de aula, de loods, de beschoeiing en de buitenruimte. Enkel de kapitaallasten van de investeringen worden niet gedekt vanuit de voorziening.

Dit resulteert binnen de voorziening van Park Rosenburgh in een tekort van **€ 601.604,77** op jaarbasis in 2025.

De jaarlijkse besparing die binnen de voorziening gerealiseerd kan worden ten opzichte van het tekort bedraagt **€ 325.063,83** op jaarbasis. Deze kan worden gerealiseerd wanneer het product park ondergebracht wordt binnen de vigerende beheerplannen binnen de gemeente. Deze kosten worden dan vanuit die beheerbudgetten gefinancierd en niet meer vanuit de voorziening bekostigd. Een toekomstige transformatie van het areaal naar het gedenkpark als openbaar gebied onderbouwd deze wijzing.

Het tekort binnen de voorziening komt daarmee op € **276.540,94** op jaarbasis in 2025.

Door het toebedelen van de kosten van het Product Park aan de diverse assets is er minder personele bezetting nodig voor het beheren van het Gedenkpark.

Hiermee komt de capaciteitsbehoefte op 2 FTE uitvoerende medewerkers

- Product Graven 0,66 FTE
- Product Begraven 1,33 FTE

Naast deze capaciteitsbehoefte blijft ondersteuning door de Senior Beheer Groen, de Beleidsmedewerker Groen, de Beheerder Groen en de Medewerker Begraafplaats administratie nodig. Deze uren (1,1 FTE) zijn in de begroting mee geraamd als kostenpost.

6. AANBEVELINGEN

Om dit beheerplan tot een succes te maken zijn een aantal zaken van belang;

- Allereerst is het belangrijk dat de ambitie (natuurlijk beheer) gedeeld wordt, vooral met de uitvoerende medewerkers en dat hierover het gesprek gevoerd blijft worden;
- Breng onderhoud en vervanging van Wegen, Meubilair, Verlichting en Water (oevers) onder bij de assetbeheerder. Daarmee worden de inspecties geborgd en komen kosten ten laste van het betreffende product in de begroting. En tevens is verhoging van de kostendekkendheid van de begraafplaats makkelijker en spoediger te realiseren;
- Breng groenbeheer onder bij de groenbeheerder. Daarmee worden koppelkansen gecreëerd. Daardoor worden de beheerkosten van groen gedrukt. En tevens is verhoging van de kostendekkendheid van de begraafplaats makkelijker en spoediger te realiseren;
- Inspectie op beeld en technische staat aansluiten bij werkwijze van de afdeling Openbare Ruimte Voorschoten. Zo wordt de openbare ruimte op eenzelfde wijze benaderd en vormt het gedenkpark geen verbijzondering op reguliere aanpak;
- Er kan een keuze gemaakt worden om het beheer van de graven die voor 2024 zijn uitgegeven aan de nabestaanden over te laten. Dit betekend wel dat rechthebbenden moeten worden aangeschreven. Ook is dit een wijziging ten opzichte van de werkwijze van de afgelopen jaren waarin de gemeente deze graven heeft onderhouden op een basis niveau;

Met betrekking tot het product begraven:

- Heldere procesomschrijvingen omtrent begraven met daarbij rollen en taken en verantwoordelijkheden helpen bij efficiënt werken;
- Beperk de taken van de begraafplaatsmedewerkers tot het bovengronds beheer van de graven (product graven) en alle activiteiten die behoren bij het product begraven;
- Overweeg om grootschalige ruimingen te koppelen aan herinrichting. Hiermee wordt het benodigd aantal FTE voor het product begraven gereduceerd en worden ruimingswerkzaamheden efficiënter en financieel aantrekkelijker uitgevoerd.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 WET- EN REGELGEVING VAN TOEPASSING OP GEDENKPARK ROSENBURGH

Landelijke wetgeving

Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming geldt voor elk gedeelte groen in de openbare en particuliere buitenruimte. Beheer en onderhoud dienen zorgvuldig uitgevoerd worden, zonder negatieve effecten op flora en fauna. Flora en fauna dient zodanig beschermd te worden, dat het zorgt voor een gunstige instandhouding van populaties. Indien er werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden die invloed kunnen hebben op flora en fauna dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de provincie Zuid-Holland.

Zorgplicht bomen

Elke gemeente in Nederland heeft een zorgplicht voor de bomen binnen de gemeentegrenzen. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Dit betekent regelmatige inspectie (op ziekte, schade en instabiliteit) en het uitvoeren van onderhoud zoals snoei en vervanging. De bomen op gedenkpark Rosenburgh vallen ook onder de zorgplicht. De gemeente Voorschoten controleert één keer per drie jaar haar bomen op gebreken, bij gevaarzetting wordt er vaker gecontroleerd. Een aantal bomen op het park zijn daarnaast opgenomen in de lijst met beschermwaardige (waarde voor economie, ecologie en natuur, beleving van de openbare ruimte en/of welzijn van mensenbomen in Voorschoten) bomen (zie bijlage x).

Gemeentelijke plannen

Coalitieakkoord 2022-2026

In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn een aantal punten opgenomen die voor het gedenkpark ook van toepassing zijn:

Actief communiceren over gemeentelijk handelen Informatie aan inwoners is essentieel. Daarom denken we goed na over hoe we communiceren naar de diverse doelgroepen. Daarbij willen we de beschikbare communicatiemiddelen zo effectief mogelijk inzetten. Te denken valt aan sociale media, krant, de gemeentelijke website, door middel van filmpjes of anderszins

Luchtkwaliteit verbeteren

Een betere luchtkwaliteit is van levensbelang voor onze gezondheid. Het grootste percentage vervuilende lucht komt van buiten Voorschoten. Uitstoot van vrachtwagens, auto's en brommers kan worden teruggedrongen door te elektrificeren. Dit verhoogt de leefbaarheid in sterke mate. Wij focussen daarom op het elektrificeren van het verkeer. Dat betekent in de eerste plaats elektrificeren eigen wagenpark, waar mogelijk, en het voortdurend opschalen van het laadpalen netwerk aansluitend op de behoefte. Daarnaast gaan we onderzoeken op welke wijze we Voorschotense eigenaren van brommers en scooters met Euro 1 tot 3 verbrandingsmotoren van de weg af kunnen krijgen. Dit doen we bij voorkeur in samenwerking met omliggende gemeenten.

Klimaatadaptie en groen

We willen dat Voorschoten een leefbaar dorp blijft. Samen met onze inwoners, ondernemers, woningcorporaties, het Hoogheemraadschap en de provincie maken we het dorp klimaatadaptief. We werken een pakket aan maatregelen uit tegen hittestress, wateroverlast en droogte. Dat kan door in te zetten op vergroening, door lokaal water langer vast te houden en daar waar nodig het water makkelijker in de bodem te laten infiltreren.

Structuurvisie Voorschoten 2025

In de Structuurvisie Voorschoten 2025 (vastgesteld in 2017) worden de ambities voor de toekomst beschreven. Voor het groen is het de doelstelling om de kwaliteit van het groen in stand te houden, te versterken en te beheren. Waar mogelijk wilt de gemeente het groen versterken in kwaliteit en kwantiteit. Gedenkpark Rosenburgh valt binnen de hoofdgroenstructuur, wat samen met de wijkgroenstructuur de basis vormt voor een groen Voorschoten.

Groenstructuurvisie

In de Groenstructuurvisie (vastgesteld in 2009) wordt landgoed Rosenburgh genoemd als een rondgaande groenzone rond de begraafplaats met een wat ruiger, bosachtig karakter met plaatselijk waardevolle streekeigen biotopen. Gedenkpark Rosenburgh valt binnen de hoofdgroenstructuur, gebieden die de gemeente duurzaam als groengebied wil behouden en ontwikkelen.

In hoofdlijnen zijn de vier functies van het Groenstructuurvisie:
1. Bepaling van de gewenste kwaliteit van het groen en de daarmee samenhangende structuren en routes op gemeentelijk niveau en op wijkniveau;

2. Behoud en ontwikkeling van een duurzame groenstructuur en waterstructuur die aansluit op de cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden;
3. Doen van voorstellen en geven van richtlijnen voor de verbetering van de inrichting van het openbaar groen in parken, groenzones en woonomgeving;
4. Bieden van een beleidskader, spelen in het groen en de verkoop van groen aan particulieren.

Daarnaast is ook een lijst met beschermwaardige bomen opgenomen in de visie. Hierin zijn ook 22 bomen op het gedenkpark Rosenburgh opgenomen (zie bijlage 5).

Beheerplan groen
Het Beheerplan Groen 2023-2026 beschrijft het onderhoud en de vervanging van het groen in de gehele gemeente. Dit beheerplan is niet van toepassing op gedenkpark Rosenburgh, maar waar het mogelijk is wordt er aansluiting gezocht met dit plan.

Het beheerplan groen gaat uit van een beeldkwaliteitsniveau C voor het groen. Daarnaast worden er boomveiligheidscontroles uitgevoerd. Deze twee manieren van werken volgens de systematiek van het CROW. Het groen in de gemeente wordt, net zoals op gedenkpark Rosenburgh, uitgevoerd door de eigen buitendienst.

De belangrijkste punten uit het beheerplan groen die ook van toepassing zijn gedenkpark Rosenburgh:

- Er wordt op structurele en planmatige wijze vervangen en onderhouden;
- Bij aanplant van nieuwe planten en bomen wordt conform de Groenstructuurvisie rekening gehouden met biodiversiteit;
- Bij herinrichtingen worden de visies uit de Groenstructuurvisie toegepast;
- Er wordt blijven ingezet op burgerparticipatie;
- Er worden geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken;
- Er wordt blijven toegezien op de kwaliteit van het werk van interne en externe onderhoudsploegen.

BIJLAGE 2 SPECIFICATIE BEHEERGROEPEN

Beheergroep	Type	Specificatie	Aantal	Eenheid
Groen	Bomen	Niet vrij uitgroeiend *(waarvan 22 opgenomen in de lijst beschermwaardige bomen)*	168	stuks
		Vrij uitgroeiend	3	stuks
		Vormboom-Geleid	1	stuks
		Vormboom-Geknot	4	stuks
	Beplanting	Hagen (blok/lijn)	2.623	m2
		Bodembedekkers	9	m2
		Heesters	953	m2
		Vaste Planten	260	m2
		Bosplantsoen	981	m2
		Boselement	1.664	m2
		Hakhout	6.715	m2
		Boomspiegel verharding	1	stuk
		Boomspiegel gras	15	stuks
	Bloembak	Bloembak wisselbeplanting	4	stuks
		Bloembak zomergoed	8	stuks
	Gras en kruidachtigen	Gazon intensief (paden) (handmatig)	12.308	m2
		Bloemrijk gras (handmatig)	1.076	m2
Verharding	Gesloten verharding	Asfaltverharding	3.824	m2
	Elementenverharding	Betontegels (30X30, 40x60, 60x60)	3.266	m2
		Stelconplaten	184	m2
	Halfverharding	Houtsnippers	69	m2
Meubilair		Fietsenstalling/fietsennietjes	1	stuk
		Afvalbak (kliko)	16	stuks
		Bank hout	25	stuks
		Bank metaal+ beton	10	stuks
		Boombank	2	stuks
		Bebording	5	stuks
		Lichtmasten	19	stuks
		Watertappunt	8	stuks
Water	Beschoeiing	Lichte beschoeiing	744	m1

BIJLAGE 3 OVERZICHT AANWEZIG MACHINEPARK

Inventarisatie Materieel			Aantal
Algemeen onderhoud			
	Bladblazers	totaal	7
		Stihl Benzine Bladbazer SH86	1
		Stihl Bladblazer accu BGA200	1
		Stihl accu BGA300	1
		Stihl accu 300	2
		Stihl accu batt	1
		Pellenc Bladblazer 1100 (aula)	1
	Bosmaaiers	totaal	4
		Bosmaaier FS491c	2
		Bosmaaier FS94rc	1
		Bosmaaier accu FSA130	1
	inclusief :		
		2 complete maaikoppen (Autocut 26-2)	2
		2 complete maaikoppen	2
		losse Draadkop	5
		losse Draadkop	3
	Kettingzagen	totaal	2
		Kettingzaag Benzine MS261c	1
		Kettingzaag accu MSA220c	1
	Kantensnijder	totaal	1
		Kantensnijder Powertrim 300h	1
	Maaiers	totaal	2
		Honda maaier	1
		Kooimaaier	1
	Heggenscharen	totaal	4
		Heggenschaar Stok HLA66	1
		Heggenschaar accu HSA94r	1
		Heggenschaar accu HSA86	1
		Heggenschaar electrisch HSE81	1
	Boormacine	totaal	1
		Milwaukee Boormachine M18 BLPDRC	1
	Slijptol	totaal	1
		Milwaukee Slijptool M18 BLSAG 125 X	1
	Stokzagen	totaal	1
		Stokzaag 3 delig	1
	Trekkers	totaal	2
		John Deere Tracktor	1
		Blauwe tracktor New Holland	1

Inventarisatie Materieel			Aantal
Materieel t.b.v. begraven			
	Grafliften	totaal	2
		Graflift oud	1
		Graflift Breedte Verstelbaar	1
	Kraan	totaal	1
		Portaankraan	1
	Takels en singels	totaal	2 takels 6 singels
		Takels plus div singels	2 takels 6 singels
	Grondbak	totaal	1
		Grondbak	1
	Bikisting	totaal	5
		3 Delige Bekisting	3
		2 Delige bekisting (bijzetting)	2
	Karren	totaal	8
		Blauwe Karretjes	6
		Dierenkar	1
		Dieren Bekisting	1
Materieel t.b.v. ruimen			
	Zeef	totaal	1
		Zeef Traserscreen DB15	1
	Containers	totaal	5
		Containers Ruimen	5
	Ruimingskar	totaal	1
		Ruimings Kar	1
Handgereedschap			
	diversen	totaal	39
		Boomzaagjes	2
		Boomwortelsteker	2
		Bladharken (rood)	2
		Bladharken Staal	2
		Schoffels	4
		Scheppen	5
		Steelschop	2
		Takkenschaar	1
		Hakbijl	2
		Grondboor	2
		Vorstmatten	15

BIJLAGE 4 BESCHERMWAARDIGE BOMEN OP GEDENKPARK ROSENBURGH

948	Qu.pa	begraafplaats Rosenburgh entreelaan	Beeldbepalende laanbeplanting.
949	Ae.pa	begraafplaats Rosenburgh grasveld	Toekomstboom.
950	Po.ca	begraafplaats Rosenburgh	Monumentale boom.
951	Li.tu	begraafplaats Rosenburgh grasveld	Toekomstboom.
952	So.ja	begraafplaats Rosenburgh	Toekomst boomgroep. Honingbomen aangeplant langs de hoofdpaden van de begraafplaats.
953	Gi.bi	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
954	Qu.ro	begraafplaats Rosenburgh	Monumentale boom.
955	Ai.al	begraafplaats Rosenburgh grasveld	Toekomstboom.
956	Gi.bi	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
957	Pr.pa.'Wa'	begraafplaats Rosenburgh	Beeldbepalende boomgroep. 3 vogelkersen. 1 boom met matige inrotting stam.
963	Pr.pa	begraafplaats Rosenburgh	Monumentale boom.
964	Be.pa	begraafplaats Rosenburgh	Toekomst boomgroep. 16 papierberken.
965	Ca.sa	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
966	So.ja.'Pe'	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom. Honingboom treurvorm.
967	Li.st	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
968	??.??	begraafplaats Rosenburgh	Toekomst boomgroep. 2 bomen van een nog nader te determineren soort.
969	Ai.al	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
970	Fa.sy.'At'	begraafplaats Rosenburgh	Toekomst boomgroep. 12 rode beuken.
971	Eu.ul	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
972	Br.pa	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
973	Ul.gl.'Ho'	begraafplaats Rosenburgh	Toekomstboom.
974	Qu.ro	begraafplaats Rosenburgh	Monumentale boom.